

Ông Michael Kokalari, CFA*Giám đốc phòng Phân tích kinh tế vĩ mô và Nghiên cứu thị trường***Bà Thái Thị Việt Trinh***Chuyên gia Phân tích kinh tế*

ĐỔI MỚI 2.0 MỞ RA KỶ NGUYÊN PHÁT TRIỂN MỚI CHO VIỆT NAM

Sau gần 40 năm kể từ khi Chính phủ Việt Nam thực hiện cải cách kinh tế Đổi Mới năm 1986 (hay còn gọi là “Đổi Mới 1.0”), Việt Nam đã đạt được những điều kiện chín muồi để thực hiện cuộc “Đổi Mới 2.0” với mục tiêu thúc đẩy đất nước tiếp tục phát triển mạnh mẽ trong kỷ nguyên mới. Kế hoạch tái cơ cấu và tinh gọn bộ máy chính quyền đã hoàn thành sắp xếp các bộ, ngành ở cấp trung ương với việc giảm số lượng bộ và cơ quan ngang bộ từ 22 xuống còn 17, sẽ giảm số lượng đơn vị hành chính cấp tỉnh/thành phố từ 63 xuống còn 34, và tổ chức chính quyền địa phương từ 3 cấp (tỉnh/thành phố - quận/huyện - xã/phường) thành 2 cấp (tỉnh/thành phố - xã/phường)¹.

Mục tiêu của kế hoạch cải cách toàn diện này nhằm trao nhiều quyền tự chủ hơn cho các lãnh đạo cấp địa phương và giảm bớt thủ tục hành chính, bao gồm quá trình phê duyệt các dự án đầu tư công hay bất động sản. Do vậy, các công ty tham gia vào các ngành này có thể sẽ được hưởng lợi trực tiếp. Việc mở rộng các chính sách đặc thù đã được thí điểm ở một số địa phương lên phạm vi toàn quốc và tham khảo mô hình quản lý của Trung Quốc, cho phép lãnh đạo cấp địa phương có thể điều chỉnh chính sách để phù hợp với khu vực họ đang quản lý.

Kế hoạch và thời điểm triển khai

Kế hoạch tinh gọn bộ máy đang được đẩy mạnh vì nhiều lý do. Đầu tiên, đó là cam kết mạnh mẽ của Chính phủ trong việc cải cách thúc đẩy tăng trưởng cũng như niềm tin của các nhà hoạch định chính sách cho rằng thập kỷ tới là cơ hội vàng để Việt Nam đạt được mức tăng trưởng GDP nhanh chóng. Sau giai đoạn này, các thách thức về nhân khẩu học². Kể đến, những nỗ lực đồng bộ (xem bảng dưới) cùng với sự tập trung mạnh mẽ của Chính phủ vào định hướng phát triển kinh tế dựa trên công nghệ (ví dụ trí tuệ nhân tạo và công nghệ bán dẫn) có thể xem là một phần trong chiến lược giúp Việt Nam tránh rơi vào "bẫy thu nhập trung bình."

¹ [Vietnam to have 34 provinces and centrally-governed cities, instead of 63, April 2025, The Investor.](#)

² [Vietnam: Adapting to An Aging Society, September 2021, World Bank.](#)

Những thay đổi chính (Đổi Mới 2.0)	
Số lượng công chức	Tinh giản 100.000 vị trí cho 2025; và 700.000 vị trí cho đến năm 2030.
Cơ quan Chính phủ	Cắt giảm 05 bộ và khoảng 950 bộ phận.
Cơ quan địa phương	Giảm 50% số lượng đơn vị hành chính cấp tỉnh và 70% đơn vị hành chính cấp xã.
Đơn vị hành chính cấp tỉnh	Giảm từ 63 xuống 34 tỉnh/thành phố.
Đơn vị hành chính cấp huyện	Giải thể toàn bộ 696 đơn vị hành chính cấp quận/huyện.
Đơn vị hành chính cấp xã	Giảm tới 70% trong số 10.035 đơn vị hành chính cấp xã/phường.
Ủy ban Quốc hội	Giảm từ 10 xuống 8 ủy ban.
Cơ quan Đảng	Giải thể ít nhất 45 cơ quan Đảng.
Cơ quan báo chí, truyền hình	Giải thể hoặc sáp nhập 180 cơ quan.

Nguồn: Nikkei, VinaCapital.

Điểm cuối cùng vừa nêu (cùng một số động lực khác sẽ được thảo luận bên dưới) đã khiến các nhà hoạch định chính sách và lãnh đạo doanh nghiệp cảm thấy cần đẩy nhanh hành động. Cụ thể, việc sáp nhập các bộ, ngành ở cấp trung ương đã bắt đầu từ tháng 3/2025; mô hình chính quyền địa phương 2 cấp sẽ được triển khai từ ngày 01/7/2025, và thời hạn hoàn tất sáp nhập các tỉnh/thành phố là ngày 15/9/2025. Một yếu tố quan trọng giúp triển khai kế hoạch này thành công là nhờ quá trình chuyển đổi số (Đề án 06) và xây dựng Trung tâm Dữ liệu Quốc gia³, từ đó tạo điều kiện sắp xếp và tinh gọn bộ máy nhưng không gây gián đoạn dịch vụ công – điều từng xảy ra tại Hy Lạp vào năm 2010⁴ khi nước này cũng thực hiện tái cấu trúc hành chính nhưng không thành công.

Lợi ích của một Chính phủ hiệu quả hơn

Việc sắp xếp lại bộ máy nhà nước được kỳ vọng sẽ đẩy nhanh quá trình phê duyệt các dự án phát triển hạ tầng và bất động sản. Việc tập trung quyền lực vào ít đầu mối hơn sẽ giúp quá trình ra quyết

³ [National Data Center Launched. February 2025. Vietnam Economy.](#)

⁴ Chương trình Kallikratis nhằm hợp nhất các đơn vị công và giảm chi phí, nhưng phần lớn đã thất bại. Chi tiết: [Greece Local Overhauls, 2010. WSJ.](#)

định và xử lý nhanh chóng hơn, còn việc tái cấu trúc mạnh mẽ chính quyền địa phương sẽ thúc đẩy sự cấp bách cho đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức làm việc hiệu quả hơn.

Ngoài ra, có nhiều kỳ vọng rằng việc đẩy nhanh phát triển hạ tầng sẽ thúc đẩy mô hình đô thị “Phát triển theo định hướng giao thông (TOD)” tại Việt Nam, tương tự như Nhật Bản đã làm trong giai đoạn 1960-1970. TP. Hồ Chí Minh dự kiến sẽ mở rộng diện tích bao gồm các việc sáp nhập các tỉnh Bình Dương và Bà Rịa - Vũng Tàu⁵, và việc sáp nhập sẽ tăng cường khả năng phối hợp phát triển hạ tầng giữa các khu vực hiện thuộc quản lý của các đơn vị hành chính khác nhau. Cụ thể, TP. Hồ Chí Minh từ quy mô dân số khoảng 9 triệu người và diện tích 2.300 km² sẽ mở rộng lên khoảng 13 triệu người và diện tích 6.800 km². Điều này sẽ thúc đẩy phát triển đô thị định hướng giao thông tại các khu vực ngoại thành và từ đó sẽ đẩy giá đất ở những khu vực này tăng cao hơn.

Hướng tới bộ máy chính quyền tinh gọn, hiệu quả hơn

Với mức chi cho lương và chi phí hành chính hiện chiếm khoảng 60% tổng chi tiêu ngân sách nhà nước⁶, Chính phủ đang hướng đến mục tiêu cắt giảm 30% chi phí này bằng cách loại bỏ các chi phí liên quan đến bộ máy quan liêu không cần thiết. Số ngân sách tiết kiệm sẽ được ưu tiên đầu tư các dự án hạ tầng, nghiên cứu khoa học, các chương trình STEM và những lĩnh vực then chốt khác. Chính phủ cũng đã ban hành Nghị định 67/2025 để đảm bảo có đủ ngân sách chi trả cho khoảng 100.000 cán bộ, công chức bị ảnh hưởng, với kinh phí dự kiến vào khoảng 170 nghìn tỷ đồng (tương đương 6,5 tỷ USD). Trong đó: 1) kế hoạch tinh giản biên chế không áp dụng đối với giáo viên và nhân viên y tế; 2) Việt Nam vẫn tập trung thu hút nhân sự chất lượng cao vào khu vực công bằng cách thực hiện cải cách chính sách lương, với bảng lương mới sẽ dựa trên hiệu quả làm việc thay vì chỉ dựa vào thâm niên như trước đây.

Ngoài ra, cũng có kế hoạch hợp nhất các tầng trung gian của Chính phủ, sau khi đã tiến hành hợp nhất các vai trò lãnh đạo cấp cao trong những tháng gần đây. Các cải cách này thể hiện xu hướng xây dựng bộ máy chính quyền tinh gọn, hiệu quả và trên năng lực, tương tự như mô hình được áp dụng tại Singapore trong thập niên 1980–1990⁷ – khi việc điều chỉnh lương công chức theo chuẩn khu vực tư nhân đã góp phần xây dựng một bộ máy nhà nước có năng lực cao và đáng tin cậy.

Lộ trình sáp nhập

Quá trình hợp nhất toàn bộ bộ máy có thể kéo dài trong khoảng 2–3 năm, do cần thêm thời gian để điều chỉnh, thống nhất hệ thống pháp lý, quy định và vận hành giữa các đơn vị hành chính mới. Kinh

⁵ [HCM City approves plan to merge with Binh Duong and Ba Ria - Vung Tau, April 2025, Vietnam Net Global.](#)

⁶ [Vietnam Faces Budget Pressures as Administrative Costs Surge, December 2024, Vietnam Net Global.](#)

⁷ [See White Paper on Competitive Salaries for Competent & Honest Government, National Archives of Singapore, 1994.](#)

nghiệm từ cuộc cải tổ hành chính “Strukturreformen”⁸ tại Đan Mạch giai đoạn 2007–2009 (số lượng đô thị giảm từ 271 xuống còn 98) là một ví dụ điển hình mà Việt Nam có thể tham khảo. Tuy nhiên, việc sáp nhập các tỉnh/thành phố dự kiến sẽ hoàn tất trước Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ 14 vào tháng 01/2026 – sự kiện chính trị quan trọng được tổ chức 5 năm một lần.

Lộ trình sát nhập

Ngày 12/4/2025: Hội nghị lần thứ 11 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII thông qua kế hoạch sắp xếp bộ máy chính quyền địa phương.

Ngày 30/6/2025: Hoàn thành việc sắp xếp chính quyền cấp xã/phường.

Ngày 15/9/2025: Hoàn thành việc sắp xếp chính quyền cấp tỉnh/thành phố.

Tác động đối với hoạt động đầu tư của VinaCapital

Việc tái cấu trúc bộ máy hành chính và hướng tới một hệ thống quản lý tinh gọn sẽ có tác động sâu rộng đến nền kinh tế Việt Nam, đồng thời ảnh hưởng đến chiến lược đầu tư của VinaCapital. Trong bối cảnh Việt Nam tập trung vào các động lực tăng trưởng nội địa giúp thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, VinaCapital đang chọn lọc mở rộng đầu tư vào những lĩnh vực được kỳ vọng hưởng lợi lớn như hạ tầng, bất động sản, vật liệu xây dựng, logistics, năng lượng và ngân hàng (ngành ngân hàng vốn có sự gắn kết chặt chẽ với mọi hoạt động kinh tế và được đánh giá là hưởng lợi nhiều nhất như đã phân tích trong [báo cáo này](#)).

Ngoài ra, đầu tư hạ tầng tăng mạnh được cho là sẽ giúp củng cố niềm tin tiêu dùng và kích thích người dân mua sắm, qua đó hỗ trợ tăng trưởng GDP trong bối cảnh xuất khẩu sang Mỹ dự kiến sẽ giảm tốc trong năm nay. VinaCapital cũng đang tiên phong thực hiện các dự án thúc đẩy phát triển trí tuệ nhân tạo tại Việt Nam, bao gồm hợp tác với các đối tác chiến lược để xây dựng các trung tâm dữ liệu. Với nguồn nhân lực chất lượng cao, lĩnh vực công nghệ phát triển nhanh và sự ủng hộ mạnh mẽ từ Chính phủ, Việt Nam đang nổi lên như một nhân tố quan trọng trong lĩnh vực AI toàn cầu⁹ mà chúng tôi sẽ đề cập trong báo cáo tiếp theo.

Kết luận

Việc tái cấu trúc Chính phủ đang diễn ra hiện nay là một phần trong chuỗi hành động mạnh mẽ nhằm giúp Việt Nam thoát khỏi “bẫy thu nhập trung bình”. Những nỗ lực này tập trung vào việc nâng cao giá trị của đô thị, cải thiện quy hoạch vùng nhằm phát triển hạ tầng và giảm thiểu sự công kênh

⁸ Cuộc cải cách cơ cấu năm 2007 của Đan Mạch đã giảm số lượng các đô thị từ 271 xuống còn 98 và thay thế 13 quận bằng 5 khu vực. Mục tiêu là nâng cao hiệu quả của Chính phủ và cung cấp dịch vụ công. Chi tiết: [The Local Government Reform, 2007, The Regioner](#).

⁹ [Qualcomm plans 3rd largest R&D center in Vietnam, April 2025, VN Express](#).

của bộ máy hành chính. Việc tích hợp chuyển đổi số trong dịch vụ công và thúc đẩy thực thi đồng bộ là then chốt quyết định sự thành công của cuộc cải cách này./.

Tuyên bố miễn trừ trách nhiệm

© 2025 Công ty Cổ phần Quản lý Quỹ VinaCapital (VCFM). Đã đăng ký Bản quyền. Báo cáo này đã được chuẩn bị và đang được VCFM hoặc một trong các chi nhánh của VCFM phát hành để phân phối tại Việt Nam và nước ngoài. Thông tin ở đây dựa trên các nguồn được cho là đáng tin cậy. Ngoại trừ thông tin về VCFM, VCFM không tuyên bố về tính chính xác của thông tin đó. Các ý kiến, ước tính và dự đoán được trình bày trong báo cáo này chỉ thể hiện quan điểm hiện tại của tác giả tại ngày xuất bản. Chúng không phản ánh rõ ràng ý kiến của VCFM và có thể thay đổi mà không cần thông báo trước. VCFM không có nghĩa vụ cập nhật, sửa đổi hoặc theo bất kỳ cách nào để sửa đổi báo cáo này hoặc thông báo cho người đọc trong trường hợp bất kỳ chủ đề hoặc ý kiến, dự báo hoặc ước tính nào trong báo cáo thay đổi hoặc trở nên không chính xác.

Thông tin cũng như bất kỳ ý kiến nào được thể hiện trong báo cáo này đều không phải là lời đề nghị hoặc lời mời đưa ra để nghị mua hoặc bán bất kỳ chứng khoán nào hoặc bất kỳ quyền chọn, hợp đồng tương lai hoặc các công cụ phái sinh khác trong bất kỳ chứng khoán nào. Nó cũng không nên được hiểu là một quảng cáo cho bất kỳ công cụ tài chính nào. Báo cáo nghiên cứu này được chuẩn bị để lưu hành chung và chỉ cung cấp thông tin chung. Nó không liên quan đến các mục tiêu đầu tư cụ thể, tình hình tài chính hoặc nhu cầu cụ thể của bất kỳ người nào có thể nhận hoặc đọc báo cáo này. Nhà đầu tư cần lưu ý rằng giá chứng khoán luôn biến động và có thể lên xuống. Hiệu suất trong quá khứ, nếu có, không phải là hướng dẫn cho tương lai.

Bất kỳ công cụ tài chính nào được thảo luận trong báo cáo này có thể không phù hợp với tất cả các nhà đầu tư. Các nhà đầu tư phải đưa ra các quyết định tài chính của riêng mình dựa trên các cố vấn tài chính độc lập của họ khi họ tin rằng cần thiết và dựa trên tình hình tài chính cụ thể và các mục tiêu đầu tư của họ. Báo cáo này không được sao chép, tái tạo, xuất bản hoặc phân phối lại bởi bất kỳ người nào cho bất kỳ mục đích nào mà không có sự cho phép rõ ràng bằng văn bản của VCFM. Vui lòng trích dẫn nguồn khi trích dẫn.